

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő háborúban léte alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-út 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Megyén 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy hónap " 20

Választások előtt

Állunk. Akármennyire is elfoglalják minden ember minden gondolatát a világháború eseményei, akár hogyan is szereplünk most más komoly dologgal nem foglalkozni, legyen az közügy, avagy magánügy, a választások megvitatása elől ki nem térhetünk.

Nem lehet mellőzni a témát, ha már egyszer Makó város általános tisztújítását elrendelték. Egy ízben volt már tisztújító közgyűlés kifizetve, de akkor azon indokolással, hogy a háború a kedélyeket ugylis felizgatta, beállították a kifizető határpontot.

Most ugyan még mindig van háború és a kedélyek most sem pihentek meg, most sem csillapodtak le, mégis át kell esnünk a választások külön törődésén, bár a megyei választásokat lehetett kitolni nyugalmasabb időkre. Mindezek boncolgatása a megmáshatlan fényvel szemben kiábaló volna.

Foglalkoznunk kell az általános választásokkal, mert szönyegre kerül, továbbá azért, mert olyan életbevágó, ami a városunk létét, egész jövőjét felkarolja. A háború isten segítségével győzelmesen mihamarabb befejeződik, de a városi tisztviselőket hosszú időkre választjuk. Önralsmunkát, öndatós higgadtasságunkat, éles szemű megfontoltságunkat teljes erővel összpontosítani kell a választásoknál.

A háború természetesen mindenféle politikai árnyalást egybeforrasztott. Az ellenségén való győzelmi akarat a politikai pártok különállását megszüntette, a városi tisztviselői választásánál azonban ezt strikte nem lehet kimondani.

A leghatározottabban és félreérthetetlenül hangsúlyozzuk, hogy nem a legelső és mindenekelőtti elv a választásnál a politikai hitvallás: megfelelő, jó tisztviselő kell. A politikai kérdés azonban háttérbe nem tolható. Első sorban azért, mert a másik oldalon sem aluszunk, akármennyire is szeretnénk látszólag a politikát kiküszöbölni. Ezt csak a látszat, a pozíciófoglalás érdekében tesszük.

Másodsorban a függetlenségi pártnak erejét meg kell mutatni, jóvondóbeli energiájának kufforrását eltömetni nem szabad. Főkélek a tisztviselőnél a kiváló kvalitás, de hasonló erőknél a mi emberünknek kell lennie. Ez a második fontos elv. Nem politizálás ez, hanem életösztön, a ténykedés ellensúlyozása.

Nem szabad a választásnál a nyugdíj kérdését sem figyelmen kívül hagyni. Egészen bizonyos, hogy azon tisztviselőknél, akiknek

a szolgálati idejük megvan, nyugdíj igényük is fenn áll. Tehát például az ügyészségnél, ha metalán a két ügyész helyett harmadik kerülne be, úgy két nyugdíjat és ezenfelül az ügyészi fizetést is ki kellene izzsónia a városnak. Ez pedig több volna az elégnél.

Ahik talán azt tartják, hogy a nyugdíj kérdése nem bizonyos, úgy, amint most vázolunk, azok tévednek, de a választásnál ez mit sem változtat, mert nézetünk szerint a lehetőség is elég sbboz,

hogy megfelelő, hivatalban levő tisztviselő közül válasszunk. Így a hármast teher lehetőségét is elkerüljük.

Ethikai követelmény, hogy kipróbált jóvaló hivatalnokot, kicsinyes okból, avagy a pusztá előreörtesítés gyámoltása okából ne mellőzzünk. Ujbol hangsúlyozzuk, hogy öndatós, határozott összetartás fényes győzelmet biztosít, egyéni érdek, htu torzalkodása, ami az erőket megbontja: kész bukás!

N. S.

Előbb Franciaország bukik.

Utána Oroszország kapja meg a kegyelemdöfését.

A szövetséges hadakat már nem tarthatja fel semmi ellenség.

Emberfeletti munka folyik az északi harctéren, az egész világ fojtott lélekzettel figyeli ezt a mérkőzést, amelyben most rövid pihenés állott be.

Hindenburg tábornok már át lépte az orosz határt, ami egyttal azt jelenti, hogy (szak felől nagy veszedelem környezel az orosz haderőt s az egytttes operáció a német hadsereggel most már teljesen biztosítva van. Az orosz haderőt nemcsak megállítottuk, hanem több ízben meg is vertük s óriási veszteségeket okoztunk nekik. Közeledik most a feltételek második része s ennek egyik jelensége az, hogy Hindenburg tábornok egy hatalmas és győzedelmes német sereggel már orosz földön áll és üldözi a menekülő orosz hadsereget.

Most tehát megértjük, hogy miért vonultunk vissza bizonytalan s kockázatos offenzívából a megdöntetetlen defenzívába.

Az új hadállásunk annyira kedvező, hogy seregünket az orosz támadás nem veszélyezteti. Bizsloommal tekintetünk tehát a galiciai hadszíntéren bekövetkezendő események elé. Biztatók a jelek nagyon, ugyan úgy, mint a nyugati harctéren, ahol Párisnál irjózatos csata folyik. És ha Páriszt sikerült elfoglalni, akkor Oroszország is megkapja halálos döfését.

A mai távirataink itt következnek:

Minden ellenséggel dacolhatunk.

Bécs, szept. 15.

A Morgen haditudósítója azt táviratozza, hogy csapataink hárombetl, majdnem szakadatlan harcokban folytonos offenzívában nemcsak ellenállítottak mindenütt az ellenségnek, hanem majdnem hatvan ezer foglyot ejlelték és vagy háromszáz ágyut zsákmányoltak. Nem is kérdéses, hogy az oroszok vesztesége sokkal nagyobb, mint a miénk. Minket egyttalán nem éri vereség, ellenkezőleg hétfőtől, szeptember 7 étől kezdve keletl és déli irányban husz kilométernyire közeledtünk Lemberg városa felé és még a csata utolsó napján, pénteken is, nagy veszteségeket okoztunk az ellenségnek. Semmi ok nincs arra, hogy elkedvetlenedjünk. Csapatainkat nem verték meg s ök maguk is veretlennek érzik magukat. Az osztrák-magyar hadsereg olyan hadállásba vonul, amely annyira erős, hogy minden ellenséggel dacolhat.

Ujabb német győzelmek.

Berlin, szept. 15.

Hindenburg tábornok a német császárhoz a következőket táviratozta:

A vilnai hadsereg a rumai 2, 3, 4. és 20. hadtestek a 3. 4. tartalékhadosztály, 5 lovas hadosztály a mazuri tavak mellett lefojlyt ütközetekben és az azokat követő üldözésekben teljesen szétverte a gradnai tartalékhadtestet.

A rumai 17 hadtest a rumai 6. hadtest a rumai 8. szibériai hadtestnek részére a Lyokai lefojlyt külön ütközetekben súlyosan szenvedtek.

Az ellenséget nagy veszteségek érték belottakban és sebesültekben. A foglyok száma emelkedik. A hadizsákmány rendkívül nagy.

A hadseregek száz kilométert meghaladó harcvasala mellett egyes részeknek rendkívül meneteljesítménye négy nap alatt 150 kilométer. Ily nagy harcvasalon és mélységben lefojlyt harcokról egész terjedelemben még nem tehetek jelentést.

Egyes kötelekeink kemény küzdelemben jutottak, veszteségeink mégis csekélyek. A hadsereg az egész vonalon győzelmet aratott a makacsul ellenálló, de végül mégis menekülő ellenséggel szemben. A hadsereg büszke arra, hogy sorában küzdött és vérezt egy császári herceg.

Hindenburg.

A németek győzelmes előnyomulása.

Berlin, szept. 15.

A nagy vezérkar közli, hogy nyugaton a hadsereg jobb szárnyán nehéz, eddig eldöntetlen harcok folynak a franciák által megkísérelt áttörést győzelmesen visszvertük.

Döntés egyébként egy helyen sem történt, keleten tovább folyik az orosz hadsereg megemmisítése. A saját veszteségeink aránylag csekélyek.

Hindenburg serege nagy erőkkel már a határon túl állott. Suwagi kormányzóságot német közigazgatás alá helyezték.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az elfogott katonai zenekar.

Bécs, szept. 15.

A szerbiai lapok rövid idővel ezelött azt a hírt terjesztették, hogy a szerb hadseregnek sikerült egy osztrák-magyar katonai zenekart elfogni, a mely azóta a nisi városi kávéházban játszik. A szófiai sajtó azonban most kiderítette, hogy a szerbek mintegy harminc szerb cigányt osztrák-magyar katonai egyenruhába öltöztettek és most ezek a cigányok játszanak osztrák-magyar katonai zenekar gyanánt a nisi kávéházban.

A nagy csata Páris körül.

Barrikádokat emelnek az utcán.

Berlin, szept. 15.

A félhivatalos Norddeutsche Allgemeine Zeitung a francia hadsereg történetéről a következőket írja:

Az új nagy csata mintegy 125 kilométer fronton folyik. Legnyugolttal Nanteuil (Meauxtól északra, a már előzőleg szerepelt Senlis közelében), ahol a német szárny megkezdte a támadást. Valószínűleg itt vannak az angol csapatok, mert az eddigi tapasztalatok szerint — French csapatai mindig a francia balzárnyon, Angliához közel, állottak. Az a francia feltevés, hogy a német csapatok Páris bántatlanul jobbra hagyják, már illuzóriussá vált, még mielőtt a párisiak a német ágyak dörgését meghallották volna. Sőt már azt is tudják, hogy nemcsak apró csatározás indult meg Páris körül, hanem hatalmas csata is, melynek vonala Páristól északkeletre kezdődik, a Marneig halad, követi a Meaux alatt a Marneba ömlő Grandmorin völgyét, melyben Comlomiens és Sechaune fekszik, átterjed Vitry le François helységeire, melyet a francia front legkeletibb pontjának mondanak, délkeletre az itt dél-észak-irányban haladó Marne folyó mentén Chalons érintésével is folytatásban van. A Chalonsiól északra terjedő Marne-vonalat seregünk már állépték.

Gentből jelentik: Párisi menekültek beszélik, hogy a francia főváros lakossága már földet minden reményt arra, hogy Páris hosszabb ideig ellenállhasson az ostromnak. Csak a fanatikusok hangzótták, hogy utcáról-utcára kell védeni a várost. A barrikádokat máris emelik.

Bár most elegendő élelem van Párisban, de hosszabb ostromra nem tudja belőle, mert a csapatokat is a földhalmozott készletekből kell élemezni. A város képe egészen megváltozott. Az üzletek zárva vannak és az utcák néptelenek.

A nép és a katonaság közt gyakori az összeütközés. A lakosság igen el van keseredve a kormány ellen.

A muszka becsapja szövetségét.

Bécs, szept. 15.

Nene Freie Presse megállapítja, hogy az orosz túlerőnek Galiciára felvétele annyit jelent, hogy Oroszország megcsalta szövetségét: Franciaországot, amíg azzal álltatta, hogy a mi hadsereget túlerővel is komolyan veszélyeztetni és így Németországot sakkban tarthassa. Ez az orosz állítás nyilvánvalóan árnyék volt a francia pénzszerzésre. Reichspost szerint az orosz hadseregnek hadsereg által történi galicai megkötése az orosz-francia titkos szerződéseket szétlétte és ezzel a német-osztrák- és magyar szövetség feladatának első részét megoldotta.

Maubeuge elfoglalásának magyarázata.

Berlin, szept. 15.

Maubeuge elfoglalásával kapcsolatban a Berliner Tageblatt tudósítója a feldhadszállásról a következőket táviratozza:

Ebben a háborúban első ízben történt, hogy oly francia erődöt kellett elfoglalni, a mely messze előretolt erődökkel és térdőművekkel volt ellátva, a melyekben az ellenség erősen bízott. Ezek a térdőművek megerősített lárkokból, számos ürepményből, erős drótsövényekből, a földbe ásott számos átegből, főleg pedig igen mozgékony tűzeregből állottak. Ezenfelül az északi fronton egy páncélvonal is működött.

Hat erődöt és két térdőművet kellett bevenni Verdun és Antwerpen hasonlóképpen vannak megerősítve. Maubeuge eleste bizonyítéka annak, hogy a franciák által oly nagyra értékelt térdőművek sem képesek ellentánni nehéz tűzeregünknek.

Az elfogottak között csapataink nagy sajnálatára csak 120 angol volt, mindannyian 18-20 éves fiúk.

Az északi harctérről.

Északi harctéren helyzetünk ezidőszerint nem kedvezőtlen. A szituáció nyugtalanságra ne adjon okot. A helyzet a következő: feldhadszállásra beérkezett jelentések szerint seregeink elvonulása az új állásokba, a hosszú harcoktól elcsigázott, kifáradt, óriási veszteségeket szenvedett orosz ellenség minden említésre méltó jelentkezése nélkül, legnagyobb rendben történik. Csapataink hangulata a lehető legjobb. Azzal vonulnak vissza, hogy köteleseiket nagyszabán teljesítették, feladataikat megoldották, akcióik sikerrel jártak. Látható és örvendetes tanbizonyossága ennek tízezer orosz fogoly és nyolcvan százannyolc ágyú. Az új állások elfoglalása kizárólag helyesebbnek, célszerűbbnek mutatkozó stratégiai okokból történik, hogy reabilitozva csapataikat, új csatákra előkészítsék. Idő két nap óta kedvezőtlen, állandó nagy esőzés, hűvös szél van. Csapataink mindamellert rendkívül jó hangulatban vannak és erőteljesek.

Eckhardt Vilmos

kéthalmi (Földeák) gazdasága kisebb-nagyobb parcellákban bérbeadó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal, vagy megbizottjával a helyszínen.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Szeptember 16. Szóda. Róm. kath. K. Czipr. Protestáns K. Czipr. Görög Orosz szept. 3. Antim pk. Nap kel 5 óra 38 perokor, nyugszik 6 óra 11 perokor.

Időjárás. Hűvös idő várható helyenkint, főleg keleten esővel. Sürögnyomozás: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 14,8 C.

Hűvös őszi szél

váltotta föl a nyári nap izzását. A lombos fák levelei özőnével hervadnak, hullanak alá az enyészetbe.

A hazáért, a királyért, mindnyájunk életéért, vagyonáért vívott nagy háboru eseményeinek borús hangulata keresi a harmóniát a természet elborulásával.

Minden hulló falevél egy hős katonára emlékeztet. Minden hervadásnak gazdája van az élők bánatában.

De ott jár a kora őszi hervadás nyomában a tavasznak roménya, a zöldelő, friss, termékeny életnek buja föltámadása. Új hajítások, új virágok nyílnak a vidám paszirtaszó fogja üdvözölni a világ legzsebb tavaszát: szép magyar hazánknak az örök életre szóló újjászülését.

— Ujabb sebesültek érkeztek Makóra. A Makóra hozott sebesültek közül hétéven csaknem 80-an gyógyultak el az ágyat, alig egy-két ádülésre szoruló volt közöttük. A vörös kereszt makói fiókja azonban rögtön gondoskodott az eltávoztak helyének pótlásáról, hogy minél többeket részletesen emberszerető gondozásban, ápolásban. A ma déli vonat újabb sebesülteket hozott az északi harctérről. Lelkes közönség várta az érkezőket, kik jórészt könnyebben sebesültek meg. Végig az utcákon is kíváncsian várta a nép a sebesülteket hozó kocsiakat és éljenzve szórta a virágokat a derék harcfiakra és fő szíjteszel, de reménykedve gondolt a távollévő szeretteire, midőn egy-egy makóit pillantott meg közöttük. Mert, hogy a mi városunk is ki veszi részét a hazai harci kötelesek dicső teljesítésében, azt nemcsak pár napja eltemetett halottunk, de sebesülteink is igazolják. A déli vonat hozta Makóra Marilnek Béla zászlóst, Elek Lajost, Sopsicot és Pappot, valamint az albertirai Damada Pált. A sebesülteket az internálás és a katolikus kör részesei szeretteljes ápolásban.

— Malázias. Részvétel értesültünk, hogy Dr. Ehrenfeld Adolf Makóról elszármazott fővárosi ügyvéd hosszas szenvedés után Budapesten jobblétre szenderült. Az elhunyt ügyvédnek, kiben Ehrenfeld Bernát makói kereskedő fivérét gyászolja, igen sok tisztelője és jó barátja volt Makón.

— Az izraelita egyházból. A jövő héten hétfőn és kedden lesz az izraelitáknak az egyik legnagyobb ünnepe, az új esztendő, mely két napon át tart. Ez alkalomból a makói izraelita hitközség most adja ki délelőtt 9 órától 11 óráig és délután 3 órától 5 óráig az új templom imaszökeit, mert a nagy ünnepek alkalmával a templomba senkit jegy nélkül be nem bocsátanak.

Kik pályáztak a városhoz?

Ma járt le a pályázati határidő.

A Makóvárosánál kitűzött tisztújítás pályázati határideje a mai nappal lejárt. A különböző állásokra a következők pályáztak:

A polgármesteri állásra: Galambos Ignác dr., Eckhardt Vilmos és Farkas József.

Az adóügyi tanácsnoki állásra: Sonkovic János.

A főügyési állásra: Esperit János dr., Bán Zsigmond dr., Wizinger Károly, Gerő Géza dr., Holler György dr., Diósszilágyt József dr. és Kocsis Albert.

A főszámvevői állásra: Hajdu János.

A gazdasági tanácsnoki állásra: Pákh Kálmán és Tóth Miklós.

Az alkaptányi állásra: Csala Károly és Bóna Pál dr.

Az alkaptányi és ülnöki állásra: Vidor Rezső dr., Pereszlényi Géza dr., és Politzer Dezső dr.

A gazdasági tanácsnoki, ülnöki és alkaptányi állásra: Szalay György.

Az árvaszeiki ülnöki állásra: Pakuz Imre és Varga Sándor.

Az adópénztárnoki állásra: Tóth Ferenc és Vajda István.

A levéltárnoki állásra: Borza János és Purjesz Mór.

Az alszámvevői állásra: Streboszy János, Csigelrom Lajos, Szántó János és Horváth János.

A pénztári ellenőri állásra: Antal Miklós és Almásy Gyula.

A községi bírói állásra: Mágori Samuel.

Községi bírói és gazdasági állásra: Csorba János, Szakács Gábor és Nagy István.

A gazdasági állásra: Veres Péter, K. Szabó József, Király Sándor, Horváth Péter és Nagy Antal.

Egy harcos a lublini csatáról.

Miket mondott egy tartalékos tiszt?

Egyetlen harcos egymaga nem adhat számot a csatáról, hol győztünk, merre vártunk, mi ellen vonultunk fel, mert a csatáról beláthatatlan a terveket vagy az elért eredményeket a közlegény vagy alantás tiszt nem tudhatja. A csata hevében tett megfigyelések gyakran megbízhatatlanok is és akkor közelíthetnek meg legjobban a valóságot, amikor az illető csak közvetlen körülötte történt dolgokról beszél. Ezek is gyakran igen jellemzők s élénk képet vetnek az egész ütközetre. Egy krakói bankhivatalnok, ki mint tartalékos vett részt az orosz csatában és Lublinnál megsebesült, ezeket mondotta a saját harcáról:

— Lövésre készen feküdtünk a rajvonalon, mikor a távoli erdőszélen orosz gyalogság mutatkozott. A zöld fűvön kitűnően láttuk őket. Szélcsend volt s némaság últ a tájon. Hirtelen oldalról megjelent egy kis lovasosztag. A mi huszárajaink. Egyidejűleg gépfegyverek kelopelése s ágyudörgés kezdődött. Az orosz gyalogság előbbre jött s tüzelni kezdett a lovasosapatra.

— Eközben mi felugrottunk, előre masiroztunk, időről-időre megálltunk és lövéseket tettünk az ellenségre. Tisztjeink reitenthetetlen bátorsággal vezettek minket. A golyók süvítése mind sürűbb lett és én úgy éreztem, hogy a mi osztagunkban senki életben nem maradhat s egyi-

künk sem érheti meg, hogy hadszo-
lopunk célját elérje. Már jókora utat
tettünk, amikor mögöttünk megdör-
dültek a mi ágyúink.

— Már az első néhány lövés nagy
pusztítást tett az ellenség soraiban.
Felbátorodva vonultunk most már
mind előbbre és előbbre és szinte
átzellemlélve élveztük tűzsergünk
gyönyörű munkáját. Végre szurony-
rohamig jutottunk. Száz lépés az
ellenség. Ekkor láttam, mint dobja
el az orosz katona fegyverét s kezei-
ket felemelve, hogy kérnek kegyel-
met. Mind megadta magát. Mi csak
előre, folyton előre mentünk. Fel a
dombra, hol az ellenség tűzserge
állt. Tízennyolc ágyú közül hetet a
mi tűzsergünk nemitottak el, a többi
elhagyták a rettentő pánikban menek-
ülő oroszok. Némelyik ágyúban
még benne volt a patron, amit nem
tudtak már kisütni.

— A csata második napján paran-
csot kaptam, hogy néhány katonával
járőrszolgálatot tegyek: mindenkit
meg kell állítani! Homokos volt az
út s olyan zajtalanul mozgattunk
rajta, mintha csak hóban járnánk.
Csak lassan mentünk előre, mert
embereim fáradtak voltak. Vagy két
kilométernyire hirtelen két lovas
alakja tűnt fel. Felénk közeledtek.

— Mi az országot árkába bujtunk
jobbra-balra s szabadon hagyjuk az
uttestet. Így vártuk őket. Kiadtam a
parancsot, hogy élve kell őket el-
fogni s fegyvert csak a végső eset-
ben használjuk. Mikor már néhány
lépésre értek, hirtelen kiugrottam az
árokba s rájuk kiáltottam:

— Adjátok meg magatokat!
— A kozák felém sújtott a kard-
jával, mire én beledöftem a szurony-
nyal. A lovas oldalra dült s lebuk-
fencezett a porondra. A társát kato-
nám lökték agyon.

— Ámbár sokszor voltam kemény
tűzben, mégis az egész háborúnak
ez a jelenete él leginkább emlékem-
ben: szemtől-szembe.

— Soha nem félttem a golyóktól,
mégis a legjobban ennek a lerokkádó
kozáknak a látása hatott meg, kit
bajonéttal emeltem ki nyergéből.
Détután újra harc, golyók zenéje,
egy régi ismerősöm mellőlem hull
ki a sorból. Néhány perccel, de le-
het, hogy néhány órával később
éreztem, hogy elhagy az erőm.

— Legközelebbesettebb erőlködés
sem dacára is elzuhantam... Mire
eszméletre tértem, sötét éjjel volt, és
teljes esend. Majd imbolygó lidérc-
fények közeledtek. Tábortámpák
voltak, melyek mögé lovak és szani-
téckocsik árnya rajzolódtak. A sebes-
ülthordozók felemeltek s kocsi-
ra tettek. Csak engem egyedül vittek
el...

A magyar katonák dicsérete.

Milyen az orosz katona?

Egy előkelő biharmegyei föld-
birtokos, aki mint tartalékos hon-
védszázados nagy vett részt a ga-
liciai ütközetekben, a következő ér-
dekes dolgokat beszéli el:

— Hadvezetőségünk minden na-
paprancsban, amelyet a harc meg-
kezdése óta előtűk felolvastak,
mindig és főként a magyar csapa-
tok hősiességét emelte ki. Ez igaz
is. A magyar bakának és a ma-
gyar kussárnak nincsen párja. Sil-
vós, intelligens, vakmerő és re-
tenthetetlen. Nem adják meg ma-
gukat olyan könnyen, mint egyes
orosz csapatok. Érdekes, hogy az
orosz tűzserg és a lenézett orosz
gyalogos sokkal kitűnőbb katona,
mint a féltelmes kozák. Altlában
a kozákokat koránsem tartják az
orosz hadsereg ellitéjének. Az orosz
tisztok, akik között nagyon sok

az intelligens és európai művelt-
ségű ember, sokat pirulnak a ko-
zákok miatt, mert ezek rablásaik-
kal, embertelenségeikkel és ázsiai
vadságukkal csak szégyent hoznak
az orosz hadseregre, amelynek pe-
dig vannak emberségesebb és jobb
csapatok s amelyekre ők büszkék. A
kozák vérszomjas, kegyetlen, mar-
falóc, de háboruban koránsem
állja meg a helyét, még az orosz
ulánus mellett sem. A pika, amely-
lyel a kozák harcol, gyöngé, eset-
len játékszer, el is veszítette jelen-
tőségét, nem bírja a versenyt a mi
erőteljes stíkjainkkal és kardsnj-
tásainkkal szemben.

— Sokat beszélnek mostanában
a finn ezredekéről is. Pedig ezek
nem finn ezredek, csak Finnország-
ban elhelyezett szintizta oroszok-
ból rekrutált csapatok. Az igazi
finneket és lengyeleket nem nagyon
viszik exponált helyre, mert ismer-
zik érzelmeiket. Az orosz hadsereg
egységére jellemző kis esetenek volt-
tan szemtanuja. Lankás terepen
haladtunk előre, amikor egy kuko-
ricában körülbelül háromszázad
orosz gyalogosra bukkantunk.
Gyorsan közrevettük őket és gya-
logosaink tűzneli kezdett rájuk.
Mikor rohamra indultak, egyszerre
csak román szavak üttek meg a fü-
lünket. Egy aliszit románul kiabál-
ta felém!

— Ne bánjatok, testvéreitek va-
gyunk!

Körülfogtuk a csapatot s miután
lefegyvereztük őket, meg tudtuk,
hogy beszarabísi románok, akik
alig várták az alkalmat, hogy hoz-
zánk pártolhassanak. Hiszen az
orosz tipora el egykor szabad ha-
zójukat. A román-orosz katonák
lelkes örömmel jöttek át hozzánk
és csak azt kérték, hogy ne legyenek
hadifoglyok. Hassem miut ka-
tonák harcolhassanak az ellen a
hadaereg ellen, amelynek negyed-
órával ezelőtt még felesküdtük tag-
jai voltak.

Ujabb rendszer a postán.

Csomagot nem lehet küldeni a harctérre.

Több panaszos levél érkezett hoz-
zánk arról, hogy a posta nem vesz
fel csomagokat a hadbavonultak ci-
mére s így lehetőség hazuról
fehérneművel és meleg alsóruhával
ellátni őket. Kérdést intéztünk arról
a postaigazgatóság illetékes osztály-
főnökéhez, a ki a következő felvilá-
gosítást adta:

— A hadviselés megkezdésekor
csomagokat is vett fel a posta és
továbbította a tábori posta után a
harctérre. A posta már akkor tisztá-
ban volt azzal, hogy a csomagszállí-
tás nagy nehézségekbe fog ütközni,
de a hadvezetőség határozott kíván-
ságára berendezkedett a csomagszállí-
tásra is. Nemsokára azonban kiderült,
hogy a tábori posta fizikailag képte-
len a csomagok szállítására és késze-
sítésre, sőt még a levelezés leb-
nyolítása is sokszor a legnagyobb
nehézségekbe ütközik. Akarnányszor
megtörténik, hogy a levélkézbesítés
hastegig eltart.

— A tábori postaszolgálat szerve-
zete, bár a lehető legtekélyesebb,
képtelen a horribilis forgalom gyors
elintézésére. A tábori postának gyűjtő
postaállomásai vannak, a hol nyil-
vántartják a csapatmozdulatokat,
mert innen irányítják szét az egyes
csapatokhoz a leveleket. Időköz-
ben természetesen állandóan változ-
tatták helyüket az egyes csapatok, a
mozdulatokról azonban természetese-
rűleg csak bizonyos idő múlva ér-
tesülhet a gyűjtőposta. Az történiék

tehát, hogy a gyűjtőposta a nyilván-
tartás szorint helyesen irányítja az
egyes csapatokhoz a nekik szóló
levélküldeményeket, de még mielőtt
a címzetekhez érhetnének a levelek,
az egyes csapatok már helyüket vál-
toztatták. Így azután csak hosszú
ide odaszállítás után juthatnak kéz-
hez a levelek. A gyűjtőpostáról moz-
góposta szállítja a leveleket, olyan
bíhetelelenül nagy tömegben, hogy a
csomagszállítást be kellett szüntetni.
Ez az intézkedés azonban csak ideig-
lenes és ha mód lesz rá, a tábori
posta ismét megkezdí a csomagszállí-
tást.

Egy szemtanu a mitrovicai harctérről.

A szerb betörés hiteles története.

A „Grazer Tagespost“ a mitro-
vicai harcokról egy résztvevő el-
beszélése nyomán közli a követ-
kező adatokat:

— A harc szeptember 5. és 6.
közti éjjel fél egy órakor kezdő-
dött. Legelőször távoli ágyudőrejt
halottak, aminek megszokotásá-
gául fogva nem tulajdonítottunk
nagy jelentőséget. Félnegy óra
körül gépfegyvertűzés is hallható
volt. Osztrák-magyar részről azon-
ban még most sem történt komoly
beavatkozás. Csak délelőtti tíz óra-
kor, mikor a szerbek már állépték
a szavát, vetődtek fel komolyan a
harcol. Már a harc megkezdésekor
egyes tisztjeink bámulatos kitartá-
sunkkal tűntek ki. Egy megebesült
tiszt, aki már csak négykézláb tu-
dott mozdulni, jóval hátrább levő
csapatok a szerb csapatoknak a
harc vezetésére rendkívül fontos-
sággal bíró felvonulásáról és ere-
jéről értesítette.

— Az osztrák magyar hadsereg
egy aránylag kis különítménye ve-
te fel először a harcol, kétszáz lé-
pényire megközelítve az ellensé-
get és dacára a szerbek túlsúlyá-
nak, szívós harcban délután négy
óráig viszatartotta az ellenséget.
Négy óra felé érkeztek meg a se-
gedcsapatok, amelyek felvették a
szerbekkel a fő harcol. Hósi küz-
delem volt ez, mely csapataink ja-
vára dönt el. Este hét óra felé a
szerbek tűzlece egyre gyengébb
lett, mert csapataink ismételt
erősítéseket nyertek. A harc az
esti órákban még rövid ideig tar-
tott, míg végre a szerbek kényte-
lenek voltak magukat megadni, mi-
által ötszer szerb foglyot ejtettünk.

— A szerbek megadása semmi
esetre sem ment simán. A fehér
kendők lobogtatását mi, akik a tá-
borban álltunk, nem vetődtek észre.
Tisztán csapataink érdeme, hogy
ez a tízenegy óra hosszú harcol
harc a melletk oly fényes győze-
mével végződött. A küzdelem na-
gyon nehéz volt és ezért a győze-
lem hadseregünk dicsőséges törté-
nelmében új fényes lapot jelent. A
szerbek becsülettel harcoltak eb-
ben a csatában és igaztalanok len-
nének, ha harcmodorukat ebben a
csatában elitélnék.

DR. SÜSZ FERENC
Megyeház-utca 3. sz.
alatt (Fodor-házban) lakik

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(592)

80. fejezet.

A csárdás.

Özvegy ember, két fia van,
egyikük nős és sziatén dugzda-
gok. Ejh, az öreg herceg udvar-
lását szeretném egyszer végig
hallgatni!

— Megteheti.
— Nem lesz terhére?
— Nekem? Oh, ha tudná, milyen
keveset adok én a hercegre!
— Ma este előadás közben öl-
tözőjébe lopódom.
— Tessék.
— Kísasszony, kegyed tudja
mennyre vigyázok reá, mennyre
óvom minden veszedlemtől. Mo-
rillo herceg azonban komoly em-
ber, vele számolni kell, ha felesé-
gül venné... ah, akkor, ak-
kor...

(Folyt. köv.)

Nyilttér*)

Nyilttkozat.

Alulírottak ezennel kijelentjük,
hogy Schwarz Simon urat 1914.
július 8-án használt kifejezésekkel
sérteni nem akarunk s tőle ezennel
bocsánatot kérünk.

Makó, 1914. szeptember 14.

Iritz Márkné
Iritz Béla.

f *) E rovatban közlöttekért nem vállal
előlésséget a szerk.

Keresek két szorgalmas munka-
szerelőt

éves munkás embert,

Kanizsa-Monostori tanyámra. Több
munkabíró családok ember előnyben
részesül. Értekezni lehet Soós Lajos-
sal vasárnapi napokon Makón Jókai-
utca 1 szám alatt.

Kiadó uri lakás.

Szent István tér 2. szám alatti 3
nagy utcai, 2 udvari szoba, előszoba,
konyha stb. 1. évi november hó
1-re kiadó. Szent István tér 3. számú
saját házámmal 2 udvari lakás, az
egyik 2 szoba, konyha, a másik 1
szoba, konyha, november 1-től szin-
tén kiadó. Bővebb felvilágosítás
nyerhető: Jenai Székely Lajos gyógy-
szerésznél. Szent István téri gyógy-
szertár. Telefon 127.

Egy jóra való fiu

gyakornoknak

felvétetik.

MANDL ZSIGMOND.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom
és jéggyár részv.-társaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. kö-
zönség tudomására hozni, hogy a jég-
gyártást és kihordást már megkezdtük és
kristálytisza mütjég

malmi irodánkban (36. telefonszám)
megrendelhető. Kisebb mennyiségű
jég a malomtelepen és városi liszt-
üzleteinkben kapható. 50 kilóig a jég
ára 6. fill., ezen fölül mennyiségénél 4 fill.

Legujabb
jó hír

Kőbányai sör!

A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű

kőbányai világos, maláta és duplamaláta sörök

nagyban és kicsinyben szerezhetők be:

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és

granit sirkövek

25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

Vasbeton sirköveket

6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS

Makó, Szegedi-utca, saját ház.

Rendkívüli feltűnést keltenek

Pártos E. és Társa áruház

újonnan bevezetett áru, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona	98	fillér
Női háló kabátok	1	"	98	"
Női háló ingek	1	"	98	"
Női nadrágok schiffonból	1	"	98	"
Női nadrágok pargetből	1	"	98	"
Diszes párnák	1	"	98	"
Schiffon alsók	1	"	98	"

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárukban állandóan nagy választék! Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára

Igyon maga is
KAKUKFŰ KESEBŰT!

Készíti: Rankovszky J. cégnél

A KAKUKFŰ GYOMORLIKŐR

nélkülözhetetlen ital gyomorbántalmaknál.

Kapható mindenütt.

Makón főraktár:

Sándor Zsigmond
gyógyszertárban.

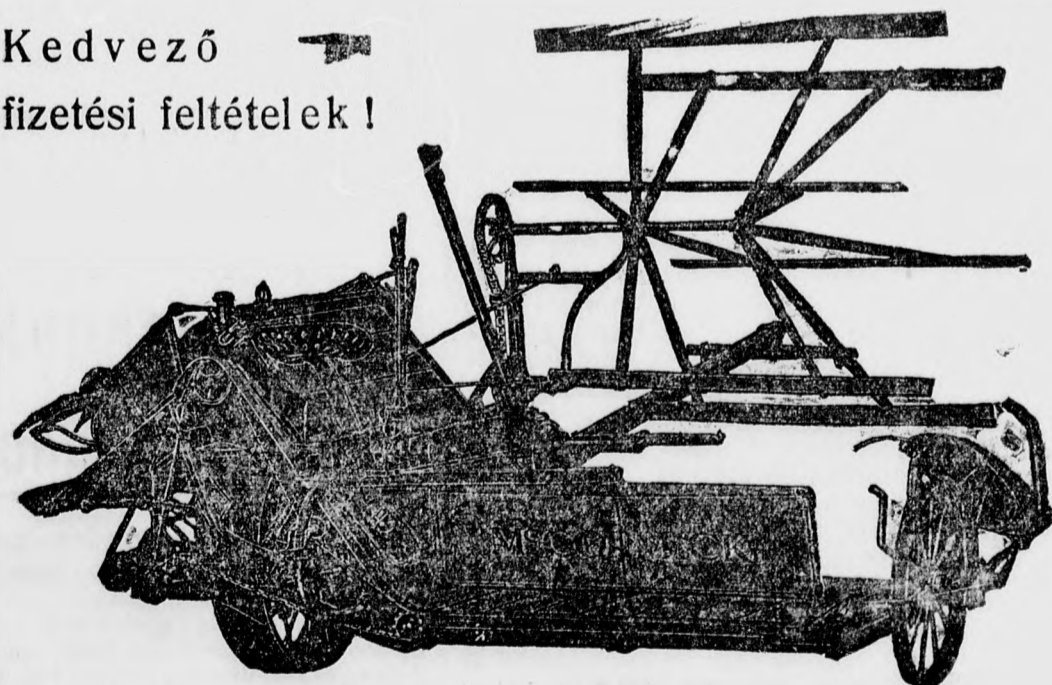
Makulatur-papír

kiadóhivatalunkban jutányos árban kapható.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy a technika legujabb vívmányának, a légnymósos egyedüli árusítását megkaptam. Az „EOLOS” olcsósága mellett biztos és rendkívüli tartós üzemi, úgy hogy ezen tulajdonságainál fogva nélkülözhetetlen minden modern háznál. Azonkívül a t. gazdaközönség szíves tudomására hozom, hogy különféle legujabb gazdasági gépeim megérkeztek, különösen a világhírű „Kühne”-féle vetőgépeimet ajánlhatom szíves figyelmükbe. Tisztelettel

Gulácsi János vasipartelepe és gépraktára **Makón.**
TELEFON-SZÁM: 50. TELEFON-SZÁM: 50

Kedvező
fizetési feltételek!

Manilla zsineg, páncél acél kormányú ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömítő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Újság” villanyerőre berendezett gyorsajtóján. Makón

Magyar állami két hengeres magánjárók, legujabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, t a k a r m á n y k a m a r á k. Világhírű „Cormick” aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék - tárcsás boronák.

A belvárosi ref. lelkész javadalomhoz tartozó

43 kat. hold tanyaföld,

jókarban levő tanyaépületekkel, haszonbérbe kiadó. Az érdeklődők értekezhetnek Nagy Károly lelkész szel a parochian vagy Veres Sándor gondnokkal, a gondnoki hivatalban.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt, ar- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztálanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 korona. Ezen pipaszerek több kiállításos érmekkel lettek kitüntetve.